

SPIS TREŚCI

W S T Ę P	2
1. Ruch spraw	3
1. Wpływ spraw.....	4
2. Struktura prowadzonych postępowań	6
3. Wyniki prowadzonych postępowań	6
4. Szybkość postępowania.....	7
2. Zagrożenie przestępczością	8
1. Przestępczość ogółem	8
2. Przestępczość kryminalna	11
a) zabójstwa.....	11
b) zgwałcenia.....	12
c) rozboje i wymuszenia rozbójnicze	13
d) włamania	14
e) kradzieże i kradzieże z włamaniem do samochodu	15
f) inne.....	16
3. Przestępczość gospodarcza	20
4. Przestępczość cudzoziemców	22
3. Zwalczanie przestępczości	25
1. Wykrywalność sprawców przestępstw.....	26
2. Środki zapobiegawcze.....	30
3. Zabezpieczenie majątkowe	33
4. Działalność oskarżycielska i penitencjarna	34
5. Działalność z zakresu prawa cywilnego i administracyjnego	37
6. Działalność profilaktyczna	39
7. Inne formy działalności.....	40
1. Współdziałanie ze środkami masowego przekazu	40
2. Współdziałanie z innymi organami i instytucjami	42
3. Obrót prawny z zagranicą	43
4. Załatwianie skarg i przyjmowanie interesantów	44
8. Wybrane zagadnienia organizacyjne i kadrowe.	46
9. Plan działania prokuratury na 2003 rok.....	51

WSTĘP

Zarówno analiza ruchu spraw, jak nasilenia i struktury przestępczości wskazują, że rok 2002 w działalności Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze charakteryzował się z jednej strony pogłębieniem bądź utrwaleniem tendencji obserwowanych w różnym stopniu od początku lat dziewięćdziesiątych, z drugiej jednak strony – dało się zauważyć pewne pozytywne elementy wskazujące na stabilizowanie się sytuacji.

Po wielu latach systematycznego wzrostu ilości zarejestrowanych postępowań karnych nastąpiło wreszcie jego zahamowanie. Wzrosła pomimo to ilość aktów oskarżenia i osób oskarżonych oraz ilość osób osądzonych i skazanych.

Mającą swój początek od stycznia 2000 roku radykalizacja polityki kryminalnej straciła nieco swój dynamizm. Regułą było wprowadzenie stosowania tymczasowego aresztu w sprawach o przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu człowieka, przeciwko wolności i inne połączone z użyciem wobec ofiary przemocy, ale ilość stosowanych aresztowań uległa w stosunku do roku 2001 zmniejszeniu. Po raz kolejny wzrosła natomiast ilość wywodzonych apelacji.

Zainteresowanie sytuacją pokrzywdzonego zaowocowało dalszym wzrostem ilości wytaczanych na rzecz ofiar powództw cywilnych w toku postępowania karnego, wniosków o wszczęcie postępowania w trybie kodeksu postępowania cywilnego, a także ilości zbadanych spraw administracyjnych. Wyraźnie więcej wydano postanowień o zabezpieczeniu majątkowym.

Przyjęte kierunki działań prokuratorskich, chociaż niewątpliwie ograniczały wzrost przestępczości najgroźniejszej, jak dotychczas nie doprowadziły do jej zredukowania. W minionym roku utrzymywał się wysoki poziom zagrożenia przestępczością ogółem w stosunku do liczby mieszkańców. Zmniejszyło się jednak zagrożenie przestępstwami najpoważniejszymi: zabójstwami, rozbojami, poważnymi kradzieżami. Wciąż występowały przejawy przestępczości zorganizowanej i przestępczości o charakterze międzynarodowym. Zwiększyła się wyraźnie przestępczość narkotykowa.

Zjawiska te wywierały niewątpliwie niekorzystny wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, pomimo pojawienia się wielu trendów pozytywnych.

1. Ruch spraw

Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze obejmuje swoją właściwością terytorialną niespełna 2/3 powierzchni Województwa Lubuskiego, na której zamieszkuje 652 tys. ludności. W ciągu 2002 r. nie nastąpiły żadne zmiany jej właściwości terytorialnej, co oznacza utrzymywanie się stanu utworzonego 1 lipca 2001r. Pomimo utworzenia 1 stycznia 2002 r. powiatu wschowskiego, jego obszar pozostawał we właściwości Prokuratora Rejonowego w Nowej Soli. Z kolei, Prokurator Rejonowy w Świebodzinie realizował zadania ścigania w niektórych gminach powiatu zielonogórskiego i gminie Torzym należącej do powiatu sulęcińskiego. Prokurator Rejonowy w Krośnie Odrzańskim realizował je natomiast na obszarze gminy Cybinka.

Z tych też powodów dane o ruchu spraw w dalszej części opracowania podawane są w oparciu o aktualne w danym momencie kryterium terytorialnej

właściwości prokuratury. Natomiast dane dotyczące statystyki przestępczości odnoszą się do jednostek organizacyjnych Policji, a tym samym odpowiadają w pełni kryteriom podziału administracyjnego państwa. Rozwiązanie takie z jednej strony oddaje skalę zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne prokuratury, a z drugiej nie zniekształca statystycznego obrazu przestępczości dokumentowanego przez Policję według miejsca popełnienia zarejestrowanego przestępstwa .

1. Wpływ spraw

W 2002 r. prokuratury okręgu zielonogórskiego zarejestrowały **32.341** nowych postępowań karnych. W stosunku do roku 2001 oznacza to spadek o 1.019 spraw. Poziom Tendencję spadkową ilości rejestrowanych spraw karnych odnotowały w 2002 r. wszystkie prokuratury okręgu Apelacji Poznańskiej.

Kształtowanie się wpływu spraw na przestrzeni lat 1992 – 2002 przedstawia poniższy wykres .

Natomiast liczbowe zestawienie ilości rejestrowanych w poszczególnych latach spraw karnych przedstawia tabela poniżej:

ROK	1992	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
IŁOŚĆ SPRAW	19.565	24.083	26.264	23.855	26.356	28.199	28.957	31.013	33.360	32.341

Podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej spraw wpływających odnotowały: Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze – 9.957 spraw i Prokuratura Rejonowa w Żarach – 5.559 spraw. Najmniejszy: Prokuratura Rejonowa w Krośnie Odrzańskim – 3.376 postępowań. Przeciętny miesięczny wpływ spraw w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wynosił 2.695 i był mniejszy od przeciętnego miesięcznego wpływu w roku 2001 o 85 spraw. Rok wcześniej przyrost wyniósł natomiast 196 spraw.

W rezultacie w minionym roku na jednego zatrudnionego prokuratora przypadało w prokuraturach rejonowych do załatwienia każdego miesiąca 32 nowe postępowania karne. Uwzględniając ograniczoną z natury rzeczy ilość spraw prowadzonych przez osoby funkcyjne, urlopy, zwolnienia spowodowane chorobami itd. liczba tych spraw była oczywiście o wiele wyższa. Badania przeprowadzone w Ministerstwie Sprawiedliwości zakładają, że jednego zatrudnionego prokuratora powinno obciążać miesięcznie 16-20 postępowań karnych. Każde zwiększenie tej ilości powoduje nadmierny wysiłek i pogarsza jakość pracy. Jednocześnie obserwowany jest coraz większy odsetek spraw o dużym stopniu skomplikowania pod względem faktycznym i prawnym.

2. Struktura prowadzonych postępowań

Na ogólną liczbę **32.341** zarejestrowanych spraw w 2.770 przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania przygotowawczego uznając, że przekazany prokuratorowi materiał nie daje dostatecznych podstaw do przyjęcia, iż zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa.

W 2.084 przypadkach wszczęto postępowanie przygotowawcze w formie śledztwa. W tej liczbie **1.470** stanowiły śledztwa osobiste prokuratorów. Rok wcześniej śledztw własnych prokuratorów odnotowano 1378, w roku 2000 - 1.031, a w roku 1999 było ich „zaledwie” 350. Należy zaznaczyć, że śledztwo jest formą postępowania przygotowawczego zarezerwowaną dla spraw najpoważniejszych oraz spraw o skomplikowanym stanie faktycznym lub prawnym. Stosunkowo duża ilość śledztw prokuratorских w istotnym stopniu odciąża od czynności procesowych Policję, która może skierować swoje siły do realizacji innych zadań.

3. Wyniki prowadzonych postępowań

W wyniku przeprowadzonych czynności dowodowych zarzuty popełnienia przestępstwa przedstawiono **16.053** podejrzanym. Rok wcześniej odnotowano 15.706 podejrzanych, a roku 2000 - 11.809. Po zakończeniu postępowania sporządzono **10.243** akty oskarżenia przeciwko **12.714** osobom. Przed rokiem było 9.634 aktów oskarżenia przeciwko 12.428 osobom, a 2 lata wcześniej wniesiono 6.049 aktów oskarżenia przeciwko 8.432 oskarżonym. W omawianym okresie uzyskano niezwykle wysoką, bo wynoszącą **80,3 %** skuteczność postępowań .

Wobec 157 podejrzanych postępowanie przygotowawcze zakończono skierowaniem do sądu wniosku o warunkowe umorzenie postępowania (przed

rokiem osób takich było 153), a wobec kolejnych 17 wniosek o inne umorzenie, np. z powodu niepoczytalności sprawcy.

Z powodu długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej kontynuowanie postępowania zawieszono **1.159** spraw (3,6%). Po ustaniu przyczyny zawieszenia – zwykle było to zatrzymanie ukrywającego się podejrzanego – postępowania te były podejmowane i kontynuowane.

Umorzono postępowanie przygotowawcze w **16.337** sprawach. Podstawą umorzenia był najczęściej brak znamion przestępstwa w czynie stanowiącym przedmiot postępowania, stwierdzenie, że czyn taki w ogóle nie zaistniał albo nie ustalono sprawcy przestępstwa. Także te postępowania w pewnym niewielkim odsetku były później podejmowane lub wznawiane z powodu ujawnienia nowych, wcześniej nieznanymi dowodów albo ustalenia sprawcy przez Policję.

4. Szybkość postępowania

Zasada szybkości postępowania należy do ważniejszych wśród dyrektyw procedury karnej. Jej realizacja obecnie z wielu powodów napotyka na trudności. Do powodów tych zaliczyć należy – poza nadmiernym obciążeniem prokuratorów i innych funkcjonariuszy ścigania sprawami – wielość zarządzanych ekspertyz, małe zdyscyplinowanie uczestników postępowania, np. świadków, którzy nie stawiają się na wezwania, celowe przewlekanie postępowania przez podejrzanych i część obrońców, którzy wykorzystują do tego celu instytucje prawne przewidziane w kodeksie postępowania karnego.

Pomimo tego prokuratorom okręgu zielonogórskiego udawało się utrzymać w zasadzie w ciągu całego roku 2002 wysoki poziom sprawności postępowania. Na koniec roku w biegu pozostawało **2.170** nie zakończonych spraw, co stanowiło **80,5 %** przeciętnego miesięcznego wpływu. Wskaźnik ten jest najlepszym spośród prokuratur okręgowych apelacji poznańskiej /95,1%/. Do jego wypracowania przyczyniły się wszystkie niemal prokuratury okręgu, przy

czym na szczególne wyróżnienie zasługują Prokuratury Rejonowe w Krośnie Odrzańskim i Nowej Soli, gdzie pozostałość była najmniejsza (odpowiednio **56,9 i 72,3 %**). W stosunku do roku ubiegłego istotnego postępu dokonała prokuratura świebodzińska, w której na koniec roku pozostało wprawdzie 92,3 %, ale jeszcze przed rokiem notowano 116,8 % pozostałości.

Relatywnie nieźle wypadł też statystyczny obraz tzw. spraw długotrwałych. Ich odsetek dla spraw ponad 6 m-cy wyniósł **2,4 %**, a trwających ponad 3 m-ce – **5,7%**. I w tym przypadku wskaźniki te wypadły lepiej niż średnie w skali całej apelacji /odpowiednio 4,5% i 7,7%/.

Z problemem tzw. spraw starych bardzo dobrze poradziły sobie prokuratury: nowosolska, zielonogórska i żagańska, a najgorzej świebodzińska.

2. Zagrożenie przestępczością

1. Przestępczość ogółem

Od początku lat dziewięćdziesiątych zagrożenie przestępczością b. Województwa Zielonogórskiego (podobnie Gorzowskiego) należało do najwyższych w kraju. Spośród obiektywnych wskaźników tego zjawiska do najbardziej miarodajnych zalicza się ilość przestępstwa stwierdzonych na 100 tys. mieszkańców.

Tak wyliczony poziom przestępczości przedstawia poniższe zestawienie:

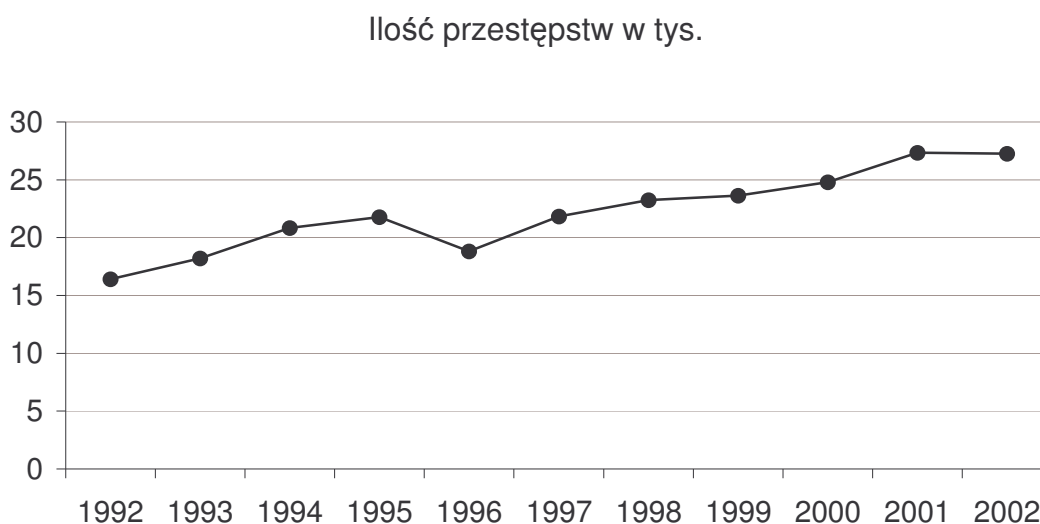
Rok	1989	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Polska	1.446	2.243	2.353	2.530	2.328	2.528	2.775	2.900	3.278	3.597	-
Okręg Z.G.	1.461	2.723	3.110	3.247	2.807	3.229	3.471	3.527	3.701	3.939	4.192

* wzrost wskaźnika przestępstw stwierdzonych na 100 tys. mieszkańców, pomimo spadku ilości przestępstw można wytłumaczyć spadkiem liczby ludności zamieszkujących okęg o blisko 20 tys. osób

Natomiast ilość przestępstw stwierdzonych w liczbach bezwzględnych na obszarze okręgu zielonogórskiego (dawniej województwa) przedstawia się w poszczególnych latach następująco:

ROK	1992	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Ilość p-stw	16.416	20.836	21.770	18.809	21.835	23.260	23.634	24.801	27.338	27.270

Dynamikę zjawiska można też przedstawić na wykresie:

Przytoczone w tabeli za rok 2001 i 2002 dane nie obejmują gmin Cybinka oraz Torzym, albowiem przestępstwa popełnione na tym obszarze wykazane zostały w statystyce Komend Policji w Słubicach i Sulęcinnie (okręg gorzowski), o czym już wcześniej wspomniano.

Upoważnia to do wysnucia wniosku, że już w roku 2001 doszło do zahamowania bardzo wyraźnie widocznej w ostatnich latach wzrostowej tendencji przestępczości, jako patologicznego przejawu niedostosowania

społecznego w tradycyjnym jego rozumieniu, a zahamowanie to udało się utrwalić w roku 2002.

W poszczególnych powiatach skala przestępczości ogółem w ostatnich latach /od roku 2001 z uwzględnieniem nowej formuły zakresowej przestępstwa drogowego/ przedstawiała się następująco:

Powiat	1999	2000	2001	2002	Wsk.
Krośnieński	2.237	2.255	2.581	2.235	86,6%
Nowosolski	3.926	4.189	3.392	3.409	100,5%
Wschowski*			1.480	1.392	94,1%
Świebodziński	1.756	1.951	2.307	2.310	100,1%
Zielonogórski	9.407	10.136	10.050	9.847	98,0%
Żagański	2.322	2.521	2.909	2.841	97,7%
Żarski	3.851	3.749	4.619	5.236	113,4%
Razem:	23.499	24.801	27.338	27.270	99,7%

* w tej i następnym tabelach przestępstwa stwierdzone na obszarze powiatu wschowskiego wyodrębniono z b. powiatu nowosolskiego od 2001r.

Przytoczone zestawienie wskazuje, że przyrost przestępczości tak rozumianej ciągle jeszcze występuje w powiecie żarskim. Dotyczy to zwłaszcza – podobnie jak przed rokiem - obszaru podlegającego Komisariatowi Policji w Lubsku /wzrost przestępstw stwierdzonych o ponad 30%/.

W pozostałych jednostkach administracyjnych okręgu zielonogórskiego przestępczość pozostawała na poziomie roku 2001 lub udało się ją w różnym stopniu zmniejszyć.

W Województwie Lubuskim jako całości dynamika spadku przestępczości ogółem wyniosła **99,0%**.

2. Przestępczość kryminalna

Tradycyjnie już opinia publiczna stan bezpieczeństwa gminy, powiatu czy innej jednostki administracyjnej ocenia według ilości i charakteru przestępstw kryminalnych.

W roku 2000 w lubuskich powiatach okręgu zielonogórskiego stwierdzono popełnienie łącznie 21.287 przestępstw kryminalnych. Ta niekorzystna tendencja przełamana została w roku 2001. Stwierdzono bowiem wtedy popełnienie 19.800 przestępstw o charakterze kryminalnym, co stanowi spadek o ok. 7 % w porównaniu do roku 2000 /i o ok.3,5 % w porównaniu do roku 1999/.

W roku 2002 sytuację należy ocenić jako szczególnie korzystną, albowiem odnotowano w tym czasie popełnienie **18.852** przestępstw kryminalnych. Tym samym nastąpił ich dalszy spadek o **4,8%** w relacji do roku 2001.

Ta niezmiernie korzystna tendencja nie objęła Lubuska, gdzie odnotowano blisko 20% wzrost stwierdzonych przestępstw kryminalnych i Szprotawy /12% wzrostu/. Także w statystykach Komendy Miejskiej Policji w Zielonej Górze odnotowano 15% wzrost ilości przestępstw kryminalnych.

Do najgroźniejszych przestępstw kryminalnych zalicza się: zabójstwa, zgwałcenia, rozboje - zwłaszcza popełnione z użyciem broni palnej lub innych niebezpiecznych narzędzi, ciężkie pobicia. Do najbardziej uciążliwych: kradzieże, w tym kradzieże samochodów oraz kradzieże z włamaniem.

a) zabójstwa

W roku 2002 w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wszczęto 20 śledztw w sprawach o zbrodnie zabójstwa. W ich wyniku stwierdzono popełnienie **33** zabójstw.

Dla porównania, w roku 2001 r. w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wszczęto 26 śledztw w sprawach o zabójstwa. W ich wyniku stwierdzono popełnienie łącznie 30 zabójstw. Rok wcześniej, a więc w 2000 zbrodni tego rodzaju stwierdzono 38. Warto zauważyć, że w roku 1999 odnotowano 30 zabójstw. W całym województwie lubuskim stwierdzono natomiast w roku 2002 popełnienie 46 zabójstw przed rokiem – 52%. Pomimo tej niezwykle korzystnej tendencji spadkowej, zagrożenie zabójstwami w obu okręgach lubuskich w dalszym ciągu należy do najwyższych w Polsce .

Najwięcej zabójstw stwierdzono w powiecie zielonogórskim – 12 /przed rokiem 10/ i w powiecie krośnieńskim –7/przed rokiem – 11/. W Żarach odnotowano 4 zabójstwa, w Żaganiu, Wschowie i Świebodzinie po 3, Nowej Soli - 1 .

b) zgwałcenia

Wszczęto 39 postępowań przygotowawczych o przestępstwa tego rodzaju. W ich wyniku stwierdzono dokonanie 47 zgwałceń.

Przed rokiem tego rodzaju przestępstw stwierdzono 43, a 2 lata wcześniej - 48.

Największe nasilenie zgwałceń zarejestrowano w powiecie zielonogórskim – 17 /przed rokiem –15/ i żarskim - 11. Najmniej we wschowskim – 1 i w nowosolskim – 2.

Zjawisko przestępczości tego rodzaju w świetle dostępnych danych statystycznych nie stanowi w regionie zielonogórskim problemu o szczególnym znaczeniu. Jednak z uwagi na szczególne okoliczności wielu faktycznych zgwałceń aktualnie ciągle pozostaje pytanie o wielkość tzw. ciemnej liczby tych przestępstw, a więc czynów obiektywnie zaistniałych, lecz nigdy nie ujawnionych.

c) rozboje i wymuszenia rozbójnicze

Rozmiary i dynamikę tej przestępczości w latach 2000 - 2002 przedstawia następujące zestawienie:

Powiat	2000	2001	2002	Wsk. dyn.
Krośnieński	47	40	40	100,0%
Nowosolski	77	36	33	91,6%
Wschowski*		54	20	37,0%
Świebodziński	45	52	31	59,6%
Zielonogórski	410	220	202	91,8%
Żagański	90	46	41	91,8%
Żarski	101	91	82	89,1%
Razem	770	539	449	83,3%

Spadek przestępczości rabunkowej w całym okręgu o 30% w roku 2001 i o dalszych 17% w roku 2002 należy ocenić szczególnie pozytywnie. Do takiego wyniku przyczyniło się jej znaczne ograniczenie w powiatach wschowskim /o 63%/ i świebodzińskim /o 40%/.

Wysoki poziom zagrożenia rozbojami potęgują ciągle jeszcze liczne przypadki posłużenia się przez sprawców bronią palną lub innego rodzaju niebezpiecznymi narzędziami. Zdarzeń tego rodzaju najczęściej odnotowano w Zielonej Górze – 28, Żarach, Krośnie Odrzańskim po – 10 i Świebodzinie - 7. We Wschowie stwierdzono dokonanie 3 napadów tego rodzaju. W Nowej Soli i Żaganiu odnotowano po 2 napady z bronią.

Zjawisko napadów rabunkowych urosło pod koniec XX w. do rangi problemu o znaczeniu zasadniczym. W roku 2001 zostało potraktowane priorytetowo w pracy śledczej oraz praktyce aresztowej i oskarżycielskiej. Było to konieczne tym bardziej, że szereg rozbojów popełnionych zwłaszcza w południowej części okręgu miało bardzo spektakularny przebieg i wysoki stopień zorganizowania. Podobne zasady postępowania miały miejsce w roku 2002. Postępująca redukcja tego typu zdarzeń może być uważana za poważny sukces organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości w okręgu zielonogórskim.

d) włamania

Statystyczny obraz włamań i ich dynamikę ilustruje tabela na stronie następniej:

Powiat	2000	2001	2002	Wsk.dyn.
Krośnieński	557	548	418	76,3%
Nowosolski	1365	758	718	94,7%
Wschowski*		366	342	93,4%
Świebodziński	527	432	361	83,6%
Zielonogórski	3155	2883	2204	76,4%
Żagański	730	542	547	100,9%
Żarski	965	921	882	96,8%
Razem:	8029	6.450	5.472	84,8%

Z wyjątkiem powiatu żagańskiego, we wszystkich pozostałych już trzeci rok z rzędu utrzymała się tendencja spadkowa stwierdzonych włamań. Jest to zjawisko niezwykle pozytywne.

Powszechność włamań powoduje, że słusznie zalicza się je do przestępstw bardziej uciążliwych niż niebezpiecznych. Mając jednakże na uwadze dokuczliwość szkód, jakie powodują, ich zwalczaniu należy poświęcać ciągle dużą uwagę, zarówno w aspektach wykrywczych, jak i represyjnych.

Podobnie, jak w okręgu zielonogórskim, spadkową tendencję włamań /14,5%/ odnotowano w roku 2002 w całym Województwie Lubuskim.. Wydaje się jednak, że z uwagi na uwarunkowania społeczne /wysoki poziom bezrobocia i postępujące ubożenie znacznej części ludności/, przestępstwa włamania będą stanowiły w dalszym ciągu istotny problem dla organów ścigania okręgu zielonogórskiego zarówno z uwagi na swoją nagminność, jak dokuczliwość szkód, które powodują.

e) kradzieże i kradzieże z włamaniem do samochodu

Przestępstwa tego rodzaju w ostatnich latach na obszarze okręgu zielonogórskiego wykazywały dużą tendencję wzrostową. W roku 1999 było ich 1.310, o blisko 20 % więcej niż w roku 1998. Podobna prawidłowość obserwowana była zresztą w 1999 r. w całym kraju.

W roku 2000 w powiatach okręgu zielonogórskiego stwierdzono 1,148 kradzieży samochodów. Oznaczało to spadek tych przestępstw o ok. 13 % w stosunku do roku 1999.. Z wyjątkiem powiatu krośnieńskiego, spadek ten zaobserwowano we wszystkich pozostałych. W zielonogórskim ilość kradzieży samochodów zmniejszyła się np. aż o 129 przypadków. Zdecydowanie mniej kradzieży samochodów było wówczas w Kozuchowie, Szprotawie czy Łęknicy.

W tym kontekście odnotowanie w roku 2001 kolejnego spadku ilości skradzionych samochodów zasługiwało na podkreślenie. Kradzieży tych stwierdzono bowiem „zaledwie” 861, a więc o 287 mniej niż w roku 2000 /spadek o 25%/.

Ta niezwykle korzystna spadkowa tendencja utrzymała się także w roku 2002. W powiatach południowych województwa lubuskiego stwierdzono bowiem **719** kradzieży samochodów. Było to **83,5%** wielkości z roku poprzedniego. W stosunku do roku 1999 spadek wyniósł natomiast o 591 stwierdzonych kradzieży /45,2%/.

Jak w poprzednich latach, ciągle najwięcej samochodów kradnie się w powiatach zielonogórskim /339/ i żarskim /111/. Najmniej samochodów skradziono w roku 2002 w powiecie wschowskim – 25.

f) inne

Omówione tu szczegółowo kategorie przestępstw nie wyczerpują oczywiście całego katalogu zdarzeń istotnych dla oceny stanu przestępczości kryminalnej.

Na ocenę tę musi bowiem wpływać fakt popełnienia w roku 2002 w okręgu zielonogórskim następujących występów:

- A) uszczerbków (dawniej ciężkie uszkodzenia ciała) na zdrowiu – **303** /przed rokiem - 324, a 2 lata wcześniej – 331/
- B) bójek i pobić – **253** /przed rokiem - 295 , 2 lata wcześniej - 227/
- C) przestępstw z ustawy o zwalczaniu narkomanii – **1415** /przed rokiem 976, a 2 lata wcześniej 343/
- D) oszustw kryminalnych – **503** /rok wcześniej – 438, a roku w 2000 - 649/
- E) fałszerstw kryminalnych – **883** /przed rokiem - 880, a 2 lata wcześniej - 1.112/.
- F) kradzieży pospolitych mienia ruchomego /o wart. powyżej 250 zł/ - 4.995 /przed rokiem – 5.281/

Poczuciu bezpieczeństwa nie sprzyjał w omawianym okresie wysoki poziom zagrożenia wypadkami w ruchu drogowym. Odnotowano **92** ofiary śmiertelne. Przed rokiem było ich 78.

Z wymienionych tu rodzajów przestępstw wyjątkowej uwagi wymagają przestępstwa określone w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii. Ich nasilenie było szczególnie duże w powiecie żarskim, gdzie stwierdzono popełnienie aż **586** przestępstw narkotycznych, Zielonej Górze - **300** przestępstw i Nowej Soli, gdzie ujawniono **208** czynów tego rodzaju. W każdym z tych powiatów stwierdza się wysokie zagrożenie przestępczością narkotykową, wzrost ilości osób przyjmujących narkotyki i rozwój struktur grup rozpowszechniających narkotyki, także o powiązaniach międzynarodowych. Jednak szczególnie niebezpieczny poziom zjawisko to przybrało w ostatnim czasie w powiecie żarskim, w tym zwłaszcza w Lubsku i okolicach oraz na samych przejściach granicznych.

W minionym roku, podobnie zresztą jak i poprzednim, ujawniono i zlikwidowano kilka grup przestępczych zajmujących się zorganizowanym przemytem i rozprowadzaniem narkotyków. Zwykle jednak na ich miejsce powstawały nowe. Grupy te ukierunkowane były przede wszystkim na penetrowanie środowisk młodzieżowych w szkołach, dyskotekach i innych miejscach uczęszczanych przez młodzież. Napływają informacje o nasilaniu się narkomanii w wojsku i formacjach Straży Granicznej. W walce z przestępczością narkotykową /i samą narkomanią/ należy w równej mierze wykorzystywać instrumenty prawa karnego /producenci, przemytnicy i dealerzy/, jak też stosować środki wychowawcze i lecznicze /potencjalni i uzależnieni już narkomani/.

Innym poważnym problemem są fałszerstwa kryminalne. Najbardziej typowym ich przejawem jest podrabianie i przerabianie środków płatniczych

i dokumentów potwierdzających obrót towarami różnego rodzaju oraz dowodów tożsamości.

W gospodarce rynkowej czyny tego rodzaju podważają pewność obrotu. Narażają uczciwych kontrahentów na straty, często wysokie i niemożliwe do naprawienia.

Za charakterystyczne dla współczesnej przestępczości kryminalnej można uznać przykłady następujących postępowań przygotowawczych prowadzonych w prokuraturach zielonogórskich w 2002 roku:

V Ds. 21/01 Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze

W listopadzie 2002r. w Wydziale Śledczym zakończono postępowanie i skierowano do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze akt oskarżenia przeciwko trzem mężczyznom, którym zarzucono, że w dniu 8 lutego 1998r. w Forbach we Francji dokonali na tle rabunkowym zabójstwa Tadeusza B. Śledztwo wszczęto na podstawie materiałów przekazanych przez francuskie organy wymiaru sprawiedliwości, ale decydujące o zastosowaniu tymczasowych aresztowań i wniesieniu aktu oskarżenia materiały dowodowe zostały zebrane w wyniku czynności śledczych przeprowadzonych w Polsce

VI Ds. 37/01/S Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze

Także w listopadzie 2002r. Wydział ds. Przestępczości Zorganizowanej wniósł do zielonogórskiego Sądu Rejonowego akt oskarżenia przeciwko 7 – osobowej grupie przestępczej, której członkowie działając w zorganizowanych strukturach i przestrzegając podziału ról dokonali na terenie Niemiec kradzieży około 50 wysokiej klasy Mercedesów. Współpracując z obywatelami niemieckimi jeszcze na terenie tego kraju dokonywano zmian cech identyfikacyjnych skradzionych pojazdów oraz przygotowywano francuskie dokumenty rejestracyjne nadając pozory legalnego posiadania samochodów, a następnie po doprowadzeniu do polski lokowali je w sieciach komisowych, gdzie były sprzedawane. W toku śledztwa odzyskano 37 skradzionych samochodów.

Wypadnie zauważyć, że prokuratury okręgu zielonogórskiego aktualnie prowadzą jeszcze kilka innych postępowań, których przedmiotem jest prowadzona na wielką skalę działalność kryminalna młodych przeważnie ludzi z Województwa Lubuskiego, a grasujących na obszarze państw zachodnich.

1 Ds.554/02/S Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim

W dniu 25 czerwca 2002r. Prokurator Rejonowy skierował do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze akt oskarżenia p-ko Halinie P., której zarzucono, że 28 kwietnia 2002r. w Ciemnicach gm. Krosno Odrz. w zamiarze

pozbawienia życia Stanisława W. zadała mu siekierą 14 uderzeń w okolice głowy i spowodowała śmierć pokrzywdzonego. Motywem zabójstwa były nieporozumienia osobiste.

1.Ds. 1080/02/S Prokuratury Rejonowej w Nowej Soli

Dział Śledczy tej prokuratury w październiku 2002r. skierował do sądu akt oskarżenia pko Januszowi S. i jego matce Janinie S. W okresie od października 2001 do maja 2002 we własnym mieszkaniu dokonali oni co najmniej 500 transakcji sprzedaży heroiny. Narkotyk ten nabyło 38 różnych osób, a tym 2 małoletnie. Zdarzało się, że podczas 1 transakcji sprzedawano kilkanaście tzw. działek środka odurzającego.

Heroina nabywana była w większych ilościach przez Janusza S. u nieustalonych dostawców. Oboje oskarżonych tymczasowo aresztowano w toku śledztwa. W procedurze uczestniczył sporadycznie Włodzimierz S., 2-gi syn Janiny S.

1Ds. 7844/02 - Prokuratury Rejonowej w Żarach

W listopadzie 2002r. zakończone zostało śledztwo w nagłośnionej przez media i bulwersującej opinię publiczną sprawie pozbawienia 5 kwietnia 2002r. w Żarach życia Eugeniusza M. Dokonanego w sposób szczególnie okrutny zabójstwa dopuściło się 3 młodocianych sprawców działających na zlecenie dzieci pokrzywdzonego. W zaplanowaniu i zorganizowaniu zabójstwa pośredniczyła inna jeszcze osoba nieletnia.

W następstwie zrzucenia z wysokości i zadania kilkunastu ciosów metalową rurą pokrzywdzony doznał rozległych i masywnych uszkodzeń głowy i klatki piersiowej. Wykonawcy zabójstwa zabrali mu telefon komórkowy, zegarek i łańcuszek oraz pieniądze w kwocie 200 zł. Przed dokonaniem zbrodni zadowolili się telefonem komórkowym i obietnicą wieży rtv. Uwagę zwraca premedytacyjne przygotowanie zabójstwa, którego tłem były nieporozumienia pomiędzy ojcem rodziny, a jego dorastającymi dziećmi.

W toku śledztwa tymczasowo aresztowano 4 podejrzanych, a dalsze 2 osoby umieszczono w Schronisku dla Nieletnich. Aktem oskarżenia objęto 8 osób. Sprawę w najbliższym czasie rozpozna Sąd Okręgowy w Zielonej Górze.

3Ds. 36/02/S – Prokuratury Rejonowej w Świebodzinie

W październiku 2002r. prokurator ten skierował do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze akt oskarżenia p-ko Andrzejowi K. i 2 innym mężczyznom, którym zarzucono pozbawienie życia ich wspólnego znajomego 15 lipca 2002 w Chociulach. Znamienną okolicznością jest fakt, iż kilka godzin przed śmiercią pokrzywdzony wspólnie ze sprawcami spożywał alkohol i planował dokonanie innego przestępstwa. Do szybkiego ustalenia sprawców przyczyniło się nagranie wideo z kamery umieszczonej przy bankomacie .

Wszyscy 3 oskarżeni odpowiadają z tymczasowego aresztu. Początek rozprawy planowany jest jeszcze w styczniu 2003r.

4 Ds.186/00/S Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze

Dział Śledczy prokuratury zielonogórskiej w wyniku przeprowadzonego śledztwa w końcu marca 2002r. skierował do Sądu Rejonowego akt oskarżenia p-ko 9 sprawcom uprowadzenia , pozbawienia wolności i znęcania się nad Eugeniuszem S. Zdarzenie miało miejsce w dniach od 23 do 28 kwietnia 2000 r. na terenie Zielonej Góry i innych miejscowości w Polsce.

Pokrzywdzony poszukiwany jest w innej sprawie listem gończym. Czyn będący przedmiotem postępowania jest klasycznym przykładem przestępczości porachunkowej zorganizowanych grup. Wobec 6 podejrzanych zastosowano tymczasowe aresztowanie. Pozostali są pozbawieni wolności w innych prowadzonych przeciwko nim sprawach. Jedna osoba poszukiwana jest listem gończym.

Ds 3141/02 – Prokuratury Rejonowej w Żaganiu

Prokuratura Rejonowa w Żaganiu prowadzi aktualnie śledztwo w sprawie pozbawienia życia 52-letniego mieszkańca Śliwnika . Do tragedii doszło w nocy z 6 na 7 listopada 2002r. W czasie nieporozumienia rodzinnego Stanisław G. zadał swemu bratu Bolesławowi G. cios w klatkę piersiową, powodując ranę kłutą, a w jej następstwie zgon pokrzywdzonego.

Śledztwo w toku.

3. Przestępczość gospodarcza

Statystyczny obraz przestępczości gospodarczej w okręgu zielonogórskim w ostatnich czterech latach przedstawia się następująco:

Powiat	1999	2000	2001	2002	Wsk.dyn.
Krośniński	441	285	316	159	50,3%
Nowosolski +	232	244	283	163	57,6%
Wschowski*			62	74	119,4%
Świebodziński	125	290	314	298	94,9%
Zielonogórski	882	955	1.031	1.173	113,8%
Żagański	144	254	279	269	96,4%
Żarski	335	303	297	601	202,4%
Razem	1.259	2.331	2.582	2.737	106,0%

W grupie przestępstw gospodarczych najpoważniejszą pozycję stanowią czyny przeciwko obrotowi gospodarczemu. Zalicza się tu np. spowodowanie znacznej szkody majątkowej podmiotowi gospodarczemu przez nadużycie

udzielonego zaufania, wyłudzenie kredytu bankowego na podstawie nierzetelnej dokumentacji, oszustwo ubezpieczeniowe przez celowe wywołanie zdarzenia będącego podstawą do wypłaty odszkodowania, działanie na szkodę jednych i faworyzowanie innych wierzycieli, nierzetelne prowadzenie dokumentacji działalności gospodarczej. Przestępstw tego rodzaju stwierdzono w roku 1999 - 218. W roku 2000 było ich już 283, a w roku 2001 – 333. Jednak w roku 2002 odnotowano ich wyraźne zmniejszenie – **276** stwierdzonych występów tej kategorii.

Najwięcej czynów tego rodzaju stwierdzono w powiecie zielonogórskim – 144. Przed rokiem było ich 158.

Tendencję rosnącą w statystyce stwierdzonych przestępstw gospodarczych - jak ilustruje to zamieszczona wcześniej tabela – notuje się od kilku już lat. Także w roku 2002 było ich więcej niż w latach poprzednich. Uwaga ta dotyczy okręgu jako całości **/ok. 6% wzrostu/**, jak i niektórych powiatów. Wzrost odnotowano w powiecie wschowskim, zielonogórskim, a zwłaszcza żarskim. W tym ostatnim wypadku dotyczy to przede wszystkim rejonu Komisariatu Policji w Lubsku, gdzie liczba stwierdzonych przestępstw kryminalnych wzrosła z 57 w roku 2001 do 346 w roku 2002 **/dyn. 607,0%/**.

Można zakładać, że liczba nieujawnionych przestępstw gospodarczych jest wielokrotnie większa niż ujawnionych. Inny charakterystyczny problem to wyjątkowo duże trudności w ich udowodnieniu.

Jako przykłady najbardziej charakterystycznych postępowań przygotowawczych o przestępstwa gospodarcze można wskazać:

VDs.38/99/Sz Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze

W Wydziale Śledczym zakończono prowadzone od 1999r śledztwo w sprawie nadużycia uprawnień oraz niedopełnienia obowiązków przez 4 członków Zarządu PPH Polska Wełna S.A. w Zielonej Górze. W rezultacie popełnionych w okresie od listopada 1993 r. do marca 1999 r. zaniedbań Spółka poniosła szkodę w wysokości 1.500.000,00 zł.

Sprawa bardzo skomplikowana z uwagi na wartość mienia oraz konieczność korzystania z wielu bardzo czasochłonnych i kosztownych opinii biegłych.

V Ds 9/00/S - Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze

W lutym 2002 r. do Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim wniesiony został akt oskarżenia przeciwko 12 funkcjonariuszom Urzędu Celnego w Rzepinie.

Zarzucono im przyjmowanie korzyści majątkowych w zamian za dopuszczenie na polski obszar celny sprzętu elektronicznego o zaniżonej wartości. W rezultacie takich praktyk doszło do uszczuplenia należności celnych i dewizowych na kwotę co najmniej 1.000.000,00 zł.

W tej samej sprawie 3 inne osoby oskarżono o wręczanie łapówek celnikom.

2Ds 1131/02/s - Prokuratury Rejonowej w Nowej Soli

Prokuratura ta prowadzi śledztwo w sprawie wyłudzenia kwoty 353.350,00 na szkodę właściciela Spółki BAY WA Polska w następstwie wprowadzenia w błąd jej przedstawicieli co do zamiaru wywiązania się z umowy pośredniczenia w zakupie rzepaku. Pomimo otrzymania tytułem przedpłaty należnych kwot 3 pośredników nie przekazało rzepaku nabytego u producentów zleceniodawcy, lecz wyzbyło się go, przywłaszczając sobie otrzymane z tego tytułu pieniądze.

W toku śledztwa ustalono, że podejrzani już wcześniej dopuścili się podobnych wyłudzeń, na mniejszą jednak skalę. Wobec 2 podejrzanych zastosowano tymczasowe aresztowanie.

Ds.14/02/S Prokuratury Rejonowej w Świebodzinie

Postanowieniem o umorzeniu wobec niepopelnienia czynu zakończyło się śledztwo tamt. Prokuratury, którego przedmiotem była odpowiedzialność karna członków zarządu firmy „I” S.A. za doprowadzenie do jej niewypłacalności i likwidacji w celu uniknięcia odpowiedzialności ogłosiła upadłość w toku procesu sądowego po uchynieniu wyroku zasadzającego odszkodowanie 100.000,00 za szkodę spowodowaną nieprawidłowym działaniem systemu komputerowego sterującego wentylacją kurnika.

Leżące u podstaw wszczęcia śledztwa przesłanki odpowiedzialności nie potwierdziły się, co w rezultacie uniemożliwiło wniesienie aktu oskarżenia.

4. Przestępczość cudzoziemców

Położenie części terenów podlegających właściwości miejscowej Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze w bezpośredniej bliskości zachodniej granicy Polski, będącej również wciąż jeszcze zewnętrzną granicą Unii Europejskiej, ma niewątpliwy wpływ na skomasowanie na jej obszarze znacznej ilości przypadków przestępstw dokonywanych przez obywateli państw obcych.

Do popełnianych najczęściej przez cudzoziemców w roku 2002 przestępstw można zaliczyć: nielegalne przekroczenia polsko – niemieckiej granicy państwowej, kierowanie pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości oraz przerabianie i posługiwanie się przerobionymi dokumentami paszportowymi.

Ograniczeniu i to dość znacznemu w ciągu ostatniego roku uległa ilość popełnionych przez obywateli państw obcych przestępstw przeciwko mieniu, w tym szczególnie napadów rabunkowych.

Wśród sprawców czynów przestępczych wymienić należy przede wszystkim obywateli Ukrainy, Wietnamu, Indii, Pakistanu, Afganistanu i Niemiec.

Do zasługujących na uwagę postępowań przygotowawczych, w których w charakterze podejrzanych występowali cudzoziemcy można zaliczyć:

I Oz 41/02/ZG – Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze

Pobicie dwóch obywateli polskich przez trzech obywateli Ukrainy.

Pokrzywdzeni zostali zaatakowani przez sprawców w godzinach nocnych, na jednej z ulic Zielonej Góry.

Napastnicy bili ich pięściami po twarzy i kopal.

Przestępcze działanie udaremniła skuteczna interwencja policji.

I Oz 50/02/Sb - Prokuratury Rejonowej w Świebodzinie

Dwaj obywatele ukraińscy w Słubicach i Torzymiu dwukrotnie wprowadzili do obrotu znaczną ilość środków odurzających w postaci haszyszu, podzielonego na porcje o wadze netto 124,5 grama i 124,9 grama.

Narkotyki te zostały przekazane do dalszej odsprzedaży obywatelowi polskiemu.

Poza tym przy jednym ze sprawców znaleziono środki odurzające w ilości 368,7 grama haszyszu i 197,45 grama marihuany.

I Oz 66/02/ZG – Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze

Kradzież z włamaniem samochodu osobowego marki Volkswagen Passat na niemieckich numerach rejestracyjnych, dokonana przez dwóch obywateli białoruskich, w Pożrzadle oraz popełniona przez te osoby, w tym samym dniu kradzież z włamaniem samochodu marki Audi B 4 Avant, również oznaczonego niemieckimi numerami rejestracyjnymi.

Następnie sprawcy przerobili numery identyfikacyjne nadwozi skradzionych pojazdów.

I Oz 67/02/ZG – Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze

Obywatel Niemiec przy użyciu kilkunastu podrobionych wcześniej przez siebie kart bankomatowych, we współdziałaniu z innymi osobami pobrał ze znajdujących się na terenie Zielonej Góry bankomatów, należących do różnych banków, pieniądze w łącznej kwocie 19.150 złotych.

Karty zabezpieczone u podejrzanego zawierały zakodowane informacje, uzyskane na terenie Niemiec podczas dokonywania przez ich posiadaczy wypłat z bankomatu, należącego do jednej z niemieckich kas oszczędności.

I Oz 71/02/Żr – Prokuratury Rejonowej w Żarach

Na przejściu granicznym w Łęknicy, poruszający się samochodem osobowym marki Audi A4, obywatel niemiecki gwałtownie odjechał z miejsca niemieckiej odprawy paszportowej w głąb terytorium Polski, dokonując w ten sposób bezprawnego przekroczenia polsko – niemieckiej granicy państwowej.

W wyniku pościgu podjętego przez funkcjonariuszy polskiej straży granicznej został zatrzymany w miejscowości Grotów.

I Oz 88/02/Kr - Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim

Obywatel Niemiec został zatrzymany na przejściu granicznym w Gubinie pod zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 74 ust. 1 Ustawy o ochronie dóbr kultury, polegającego na wywożeniu z Polski za granicę 254 sztuk zabytkowych książek, wydanych przed 9 maja 1945 roku.

Książki były ukryte w kartonach znajdujących się w bagażniku samochodu, pod książkami wydanymi wspólnie.

I Oz 92/02/ZG – Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze

Usiłowanie wyłudzenia pieniędzy w kwocie 100 dolarów kanadyjskich na podstawie zastrzeżonego czeku podróznego American Express, zarzucono obywatelowi Somalii.

Postępowaniem karnym objęto również przewłaszczenie przez wymienionego paszportów należących do obywateli państw obcych oraz podrabianie dokumentów.

I Oz 132/02/Kr – Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim

Ukraińsko – polskiej i litewsko – polskiej granicy państwowej oraz późniejsze nielegalne przekraczanie granicy państwowej z Polski do Niemiec przez 130 obywateli Wietnamu.

Sprawca dostał obywatel Wietnamu w okresie od listopada 2000 roku do listopada 2001 roku, współdziałając z obywatelami polskimi organizował nielegalne przekraczanie się do Polski nielegalnie w roku 1997 i od tego czasu mieszkał w różnych miastach na terenie kraju.

I Oz 210/02/Žr- Prokuratury Rejonowej w Żarach:

Wprowadzenie do obrotu znacznych ilości środków odurzających przez obywatela Armenii. Sprawca na przestrzeni roku 2000, w Lubsku przekazał w celu odsprzedaży innym osobom 400 gram marihuany i 80 gram heroiny.

W toku postępowań karnych sądy zastosowały na wniosek prokuratorów rejonowych środki zapobiegawcze w postaci tymczasowego aresztowania względem 125 obywateli państw obcych, wśród których znalazło się między innymi 27 obywateli Ukrainy, 21 obywateli Wietnam, 16 obywateli Indii i 10 obywateli Pakistanu.

W prokuraturach rejonowych przeprowadzono 7 postępowań przygotowawczych dotyczących zdarzeń, w następstwie których ponieśli śmierć lub doznali ciężkich obrażeń ciała cudzoziemcy.

3. Zwalczanie przestępczości

Przestępczość nie ma jednej uniwersalnej przyczyny. O jej formach i nasileniu decydują czynniki społeczne, ekonomiczne, zdrowotne, psychologiczne, a nawet zwyczajowe. Z tego też względu skuteczne jej zwalczanie, a właściwie ograniczanie, nie zależy wyłącznie od jednego tylko czynnika.

Skutecznie ograniczać przestępczość można dopiero wówczas, gdy udaje się połączyć w jeden spójny system wysoki poziom ujawnialności przestępstw i wykrywalności ich sprawców oraz adekwatną do społecznego poczucia sprawiedliwości reakcję karną. Istotne znaczenie ma duża sprawność postępowania karnego i optymalne posługiwanie się instytucją środków zapobiegawczych ze szczególnym uwzględnieniem tymczasowego aresztowania. Liczy się także społeczna dezaprobatą dla przestępstwa i jego sprawcy oraz szeroka profilaktyka potencjalnych ofiar.

Uwarunkowana wysoką wykrywalnością zasada nieuchronności kary, nawet gdyby była możliwa do zrealizowania, sama przez się nie powstrzymuje od popełnienia przestępstwa. Gdy zyski oczekiwane z przestępstwa są znaczne, karę, zwłaszcza niską, opłaca się ponieść. Są środowiska społeczne, dla których karalność jest rodzajem nobilitacji. Z tego też względu **motywacja przestępcy wyznaczona jest w jednakowym stopniu przez prawdopodobieństwo ukarania, jak i przez wielkość i dolegliwość realnie wymierzanej kary w analogicznych przypadkach.**

Świadomość wpływu tych wszystkich czynników i ich wzajemna współzależność od siebie w procesie zwalczania patologii społecznej, jaką jest przestępczość, potrzebna jest w jednakowym stopniu ustawodawcy, kreatorom polityki społecznej, wszystkim środowiskom kształtującym opinię publiczną, jak i uczestnikom wymiaru sprawiedliwości.

1. Wykrywalność sprawców przestępstw

Statystyka wykrywalności zwykle odnosi się do tzw. wykrywalności nominalnej, a więc stosunku wykrytych sprawców przestępstw do ogółu przestępstw stwierdzonych bez względu na to, czy sprawcy ci byli znani od początku postępowania (np. wskazani w zawiadomieniu czy zatrzymani na gorącym uczynku) czy też zostali zidentyfikowani dopiero w wyniku policyjnych działań wykrywczych.

W tak rozumianej statystyce odróżnia się wykrywalność przestępstw ogółem i wykrywalność przestępstw określonego rodzaju.

W roku 2002 w sprawach prowadzonych lub nadzorowanych przez jednostki organizacyjne Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze wykryto sprawców **18.453** zbrodni i występków. Stanowiło to **67,6%** wszystkich przestępstw stwierdzonych.

Dla porównania:

W roku 2001 wykryto sprawców **17.275** przestępstw spośród 27.338 stwierdzonych przestępstw. Wykrywalność nominalna ogółem wyniosła więc **62,2%**.

W roku 2000 wykryto sprawców **13.527** spośród 24.801 stwierdzonych przestępstw. Stanowiło to **54,5 %**. W roku 1999 wykryto sprawców **13.296** przestępstw spośród 23.634 przestępstw stwierdzonych. Wskaźnik wykrywalności wynosił wówczas **56,2 %**.

Wskaźnik wykrywalności dla całego województwa lubuskiego w latach 1999 - 2001 wynosił odpowiednio: **58,7%** , **57,2 %** i **64,9%**, a w roku 2002 był tylko nieznacznie wyższy niż w powiatach centralnych i południowych i wyniósł **68,0%**

Efektywność czynności wykrywczych łatwiej docenić, gdy uwzględni się, że poziom wykrywalności w Polsce w roku 1999 - tylko **45,0 %**. W roku 2000 wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem wyliczony dla całego kraju wyniósł **47,8 %**, a w roku 2001 podniósł się do poziomu **53,8 %**.

Poziom wykrywalności był zróżnicowany zarówno w poszczególnych jednostkach organizacyjnych policji, jak kategoriach stwierdzanych tam przestępstw.

Najwyższą wykrywalność odnotowała w roku 2002 policja żagańska. Wykrywalność ogółem wyniosła tam **76,8%**. Komenda Powiatowa Policji w Żarach odnotowała wskaźnik wykrywalności **73,0 %**, a najniższy relatywnie wskaźnik Komenda Miejska Policji w Zielonej Górze - **59,3 %**.

Znacznie większa rozpiętość charakteryzowała poziom wykrywalności poszczególnych przestępstw.

Wskaźnik wykrywalności **zabójstw** w całym województwie lubuskim wyniósł w 2002 roku **95,7%**. W Nowej Soli, Świebodzinie, Wschowie Zielonej Górze i Żarach wykryto sprawców wszystkich zabójstw stwierdzonych /100%/,

w Żaganiu wskaźnik ten wyniósł 66,6 %/ sprawca 1 zabójstwa nie został wykryty/ a w Krośnie Odrz. - 85,7% /także 1 nie wykryty sprawca/.

Poziom wykrywalności sprawców najpoważniejszych przestępstw, w tym zwłaszcza zabójstw, na całym świecie uważany jest za najbardziej miarodajne kryterium oceny sprawności policji kryminalnej.

Nieco tylko mniej korzystnie przedstawiała się w roku 2002 wykrywalność sprawców **zgwałceń**. W powiecie zielonogórskim na 18 czynów stwierdzonych w 17 wykryto sprawców (94,4 %), krośnieńskim na 7 stwierdzonych zgwałceń sprawców wykryto w 6, w świebodzińskim wykryto sprawców 3 zgwałceń na 4 stwierdzone /75,0%, a żarskim na 15 stwierdzonych sprawców wykryto w 11 /73,3%/; w powiatach nowosolskim, wschowskim i żagańskim wykryto wszystkich sprawców zgwałceń (100 %).

Wykrywalność sprawców zgwałceń w całym województwie lubuskim wyniosła w analizowanym okresie **83,9 %**.

Kolejną prestiżową grupę przestępstw stanowią **rozboje i wymuszenia**. Poziom wykrywalności sprawców tych przestępstw w całym województwie wyniósł 62,7 %. Wykryto bowiem 505 spośród 778 popełnionych. W jednostkach organizacyjnych policji nadzorowanych przez Prokuraturę Okręgową w Zielonej Górze wykryto sprawców 298 spośród 449 stwierdzonych czynów tej kategorii. Wskaźnik wykrywalności wyniósł więc **66,3%**.

Najkorzystniej przedstawia się on w powiecie wschowskim /90,0%/ i krośnieńskim /77,5 %/, a najmniej korzystnie w Żaganiu, gdzie wykryto 53,7 % sprawców rozbojów.

W porównaniu do lat poprzednich znacznej poprawie uległa skuteczność ścigania sprawców **napadów rabunkowych z bronią**. Jednak i w tej kategorii

wyniki ścigania są bardzo zróżnicowane. W całym Województwie Lubuskim statystyczna wykrywalność ukształtowała się na poziomie 55,6 %. W Żaganiu wskaźnik wykrywalności wyniósł jednak 100% /wykryto wszystkich sprawców tego rodzaju czynów/. Taka sama sytuacja miała miejsce w powiecie wschowskim.

Ciągle poważny problem stanowi wykrywalność sprawców **kradzieży z włamaniem**. Oceniając to zagadnienie należy mieć na uwadze, że jest to problem ogólnopolski.

W roku 1999 w Polsce wykryto ledwie 23,5 % sprawców wszystkich włamań stwierdzonych. W latach 2000-2001 wykrywano odpowiednio 23,3 % i 22,3 % sprawców. W całym województwie lubuskim w latach 1999-2002 wskaźnik ten wyniósł odpowiednio: 34,3 % , 31,7 % , 32,8% i 34,3%.

W poszczególnych powiatach okręgu zielonogórskiego rezultaty (statystyczne) działalności wykrywczej przedstawiały się w tym czasie następująco :

Powiat	1999	2000	2001	2002
Krośnieński	24,6	23,6	31,3	26,2
Nowosolski	37,5	30,1	25,8	37,7
Wschowski*			22,9	31,4
Świebodziński	29,0	27,7	38,4	34,3
Zielonogórski	25,9	20,4	21,7	22,7
Żagański	40,2	34,7	41,1	46,8
Żarski	33,7	34,9	32,9	29,7

Najkorzystniej przedstawia się sytuacja w Żaganiu i Nowej Soli /**46,8 i 37,7 %**/, a najgorzej w Zielonej Górze. Wysokie wskaźniki wykrywcze powiatu żagańskiego charakteryzują tę jednostkę już od dłuższego czasu. W pozostałych powiatach obserwuje się zmienność poziomu wykrywalności

z tendencją jednak do jego poprawy. Średni poziom wykrywalności sprawców włamań wyliczony dla jednostek okręgu zielonogórskiego wyniósł **30,6%**. Był wprawdzie niższy od średniej wojewódzkiej /34,3%/, tym nie mniej na tle danych krajowych uznać go należy za względnie korzystny.

Gorzej przedstawiają się wskaźniki wykrywcze sprawców **kradzieży (i kradzieży z włamaniem) samochodów**.

Powiat	1999	2000	2001	2002
Krośnieński	24,3	14,0	4,7	23,1
Nowosolski	8,6	27,2	22,5	6,4
Wschowski*			11,9	8,0
Świebodziński	20,5	34,5	17,7	16,7
Zielonogórski	14,7	6,8	26,8	22,2
Żagański	28,9	25,6	23,5	41,1
Żarski	8,4	11,3	6,0	18,0

Średnia wykrywalności w całym województwie lubuskim w ciągu ostatnich 4 lat wynosiła: 17,8 %, 16,6 % , 19,4 % i 22,0%. Mając na uwadze, że w okręgu zielonogórskim wykryto sprawców 154 kradzieży samochodów na 719 stwierdzonych, poziom wykrywalności w roku 2002 wyniósł **21,4%**. I w tej kategorii najkorzystniejsza sytuacja przedstawia się w powiecie żagańskim, gdzie znaleziono sprawców 23 spośród 56 popełnionych kradzieży samochodów. Nowej Soli na 47 stwierdzonych kradzieży znaleziono sprawców jedynie w 3 przypadkach, a we Wschowie na 25 kradzieży samochodów sprawców wykryto jedynie w 2 sprawach. Tak niski poziom wykrywalności wyraźnie odbiega od średniego i wymaga pilnych działań zaradczych.

2. Środki zapobiegawcze

W ocenie kierownictwa Prokuratury Okręgowej, **praktyka stosowania środków zapobiegawczych jest istotnym elementem polityki kryminalnej, jako działalności ukierunkowanej na ograniczanie przestępczości.** Wprawdzie nie sposób nie zgadzać się z kodeksową zasadą, że celem środków zapobiegawczych jest zapewnienie właściwego toku postępowania karnego, ale cel ten należy pojmować szeroko. Ograniczenie funkcji tymczasowego aresztowania tylko i wyłącznie do celów ściśle procesowych prowadzi w istocie rzeczy do poczucia bezkarności u przestępców. Tak samo praktykę taką odbiera i ocenia opinia publiczna.

Wychodząc z takich właśnie przesłanek w prokuraturach okręgu zielonogórskiego już na początku 2000 r. nastąpiła radykalizacja praktyki aresztowej. Pogłębienie tego kierunku nastąpiło jeszcze wyraźniej po ukazaniu się wytycznych Ministra Sprawiedliwości z lipca 2000 r. Na ich podstawie **w sprawach o przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu i wolności człowieka, a także w sprawach o poważne przestępstwa przeciwko mieniu, handel narkotykami czy dokonywanie przestępstw w zorganizowanej grupie przestępczej, stosowanie tymczasowego aresztowania stało się regułą.** Prokuratorzy otrzymali też zalecenie utrzymywania tego środka aż do momentu wniesienia aktu oskarżenia do sądu.

W 2002 r. w rezultacie takich dyrektyw zastosowano tymczasowe aresztowanie wobec 1.118 podejrzanych. Rok wcześniej aresztowano 1.303 podejrzanych. Dla porównania, w 2000 r. w sprawach prowadzonych w prokuraturach zielonogórskich sądy zastosowały na wniosek prokuratora 1.142 tymczasowe aresztowania, ale w roku 1999 ilość ta wyniosła „zaledwie” 715. Wskaźnik aresztowalności do wszystkich podejrzanych w roku 2002 wyniósł 6,9%. Rok wcześniej jego wielkość wyniosła **8,2%**. Relatywny spadek wskaźnika aresztowalności spowodowany został dalszym wzrostem ilości podejrzanych w roku 2002, co – jak wskazano już wcześniej – spowodowane

było nowelizacjami ustaw karnych i spadkiem liczby osób tymczasowo aresztowanych.

Rygoryzm praktyki aresztowej niestety nie we wszystkich jednostkach organizacyjnych kształtował się jednakowo. Najwyższe wskaźniki uzyskały tu Prokuratury Rejonowe w Żaganiu (7,5%) i Żarach (7,4 %), a najniższe Prokuratura Rejonowa w Nowej Soli (5,4%).

Doświadczenie praktyki wykazuje, że często prokuratorowi łatwiej wyjednać w sądzie decyzję o tymczasowym aresztowaniu podejrzanego, niż utrzymać ten środek do czasu rozpoznania sprawy przez sąd. Areszty są uchylane (lub zmieniane na inne łagodniejsze środki zapobiegawcze) często nie dlatego, że ustały faktycznie przyczyny dla których je stosowano. Prowadzący postępowanie ulegają presji terminów procesowych, licznych wniosków i zażaleń, co powoduje przesyłanie akt do prokuratury nadrzędnej i sądów różnych instancji.

Z tych też powodów ważnym kryterium oceny praktyki aresztowej jest odsetek osób oskarżonych, co do których areszt tymczasowy utrzymywany jest w momencie kierowania aktu oskarżenia do sądu. W roku 2002 prokuratorzy okręgu zielonogórskiego oskarżyli 12.714 osób. W chwili wniesienia aktu oskarżenia w tymczasowym areszcie pozostawało 799 podejrzanych. Stanowi to **6,3 %** wszystkich osób oskarżonych. Analogiczny wskaźnik w roku 2001 wyniósł 7,5% wszystkich oskarżonych.

Warto jeszcze zauważyć, że w całej Apelacji Poznańskiej „aresztowalność” osób oskarżonych w roku 2002 wyniosła **6,0 %**.

Niestety i w tym wypadku w prokuraturach okręgu zielonogórskiego występują zbyt duże i trudne obiektywnie do usprawiedliwienia różnice pomiędzy poszczególnymi prokuraturami. Odsetek oskarżonych tymczasowo aresztowanych w Prokuraturze Rejonowej w Zielonej Górze wynosi 7,5 %, w Żarach – tyle samo, ale już w Nowej Soli – 4,9 % i Świebodzinie tylko 3,5%.

Statystyka innych niż tymczasowe aresztowanie środków zapobiegawczych w roku 2002 przedstawiała się następująco :

- 1/ poręczenie majątkowe – **221**, rok wcześniej – 220
- 2/ dozory policyjne połączone z zakazem opuszczania kraju – 685; przed rokiem – **155**;
- 3 / dozory policyjne bez dodatkowych zakazów – **570**; przed rokiem - 363
- 4/ poręczenia osobiste i społeczne – **10**.
- 5/ zawieszenie w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu – **2**
- 6/ powstrzymanie się od określonej działalności - **1**

Środki zapobiegawcze tego rodzaju stosowane były w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania w sprawach, w których tymczasowe aresztowanie nie było konieczne

3. Zabezpieczenie majątkowe

Ta instytucja prawa karnego procesowego służy zapewnieniu realizacji kar majątkowych albo roszczeń odszkodowawczych na rzecz pokrzywdzonego przestępstwem. Jest ważnym instrumentem polityki kryminalnej, zwłaszcza przy zwalczaniu przestępczości przeciwko mieniu.

Mając te cele na uwadze w omawianym okresie prokuratorzy wydali **252** postanowienia o zabezpieczeniu mienia. W roku 2001 prokuratorzy okręgu zielonogórskiego wydali **181** postanowień o zabezpieczeniu majątkowym. W roku 2000 wydali 112 postanowień.

Przede wszystkim podkreślić należy, że wartość faktycznie zabezpieczonego mienia wyniosła w roku 2002 kwotę **2.031.966,00 zł** i **13080,00 EURO** i **100 dol. USA**. Przed rokiem była to kwota 821,4 tys. zł i 4,8 tys. DM.

4. Działalność oskarżycielska i penitencyjarna

Wyniki postępowania sądowego dostarczają również podstaw do oceny zakresu, efektów i jakości pracy prokuratora jako oskarżyciela publicznego.

W roku 2002 z oskarżenia prokuratorów okręgu zielonogórskiego osądzono **11.363** osoby. Stanowiło to o 1.542 osoby więcej niż w roku 2001, kiedy osądzonych zostało 9.821 osób. Z kolei, w roku 2000 wielkość ta wyniosła 7.440. Tak lawinowo rosnąca w ostatnich latach liczba osądzonych była efektem znacznego wzrostu ilości przygotowanych przez prokuratorów aktów oskarżenia, ale też przysparzała im wielu dodatkowych obowiązków związanych z wykonywaniem czynności oskarżycielskich w sądzie, oceną zapadających wyroków wg kryterium ich zgodności z prawem i zasadami sądowego wymiaru kary, opracowywaniem apelacji i innych środków zaskarżenia.

Sądy uniewinniły **187** osób, co stanowi **1,6 %** ogółu osądzonych (w 2001 roku – 1,7 %). Najlepszy w tym zakresie wskaźnik uzyskała Prokuratura Rejonowa w Krośnie Odrzańskim – 1,3 %. Najwięcej uniewinnień odnotowała Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze – 2,0 % /54 osoby osadzone/. Zasługuje na podkreślenie, iż nie została uniewinniona żadna spośród 135 osób osądzonych z oskarżenia wniesionego przez Wydziały: Śledczy i Przystępczości Zorganizowanej Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze. Wskaźnik uniewinnień wyliczony dla całego okręgu zielonogórskiego jest minimalnie korzystniejszy niż średnia całej poznańskiej apelacji, która wyniosła 1,7%.

Konieczne przy tym staje się przypomnienie, że dla oceny jakości pracy prokuratora znaczenie posiada nie tyle sam odsetek uniewinnień, co powody wydawania wyroków uniewinniających. Przedłożenie sądowi kompletnego materiału dowodowego z aktem oskarżenia w szeregu przypadkach jest bowiem jedynym możliwym sposobem zamknięcia sprawy niejednoznacznej dowodowo,

w której rozstrzygnięcie o winie podjąć może tylko organ niezawisły, jakim jest sąd.

Wśród uniewinnionych było **5** osób tymczasowo aresztowanych w postępowaniu przygotowawczym.

Każda sprawa, w której zapadł wyrok uniewinniający była badana pod kątem zasadności oskarżenia i wniosku o zastosowanie środka zapobiegawczego w jego najsurowszej postaci. Badania tego rodzaju nie ujawniły istotnych nieprawidłowości.

W razie ujawnienia istotnych braków w materiale dowodowym sądy zwracały sprawy prokuratorom do uzupełnienia postępowania przygotowawczego. Zanotowano **68** takich zwrotów, co stanowi **0,7 %** w stosunku do 10.243 spraw przesłanych z aktem oskarżenia (w 2001 roku wskaźnik ten wyniósł 0,4 %). O tak znaczącym wzroście ilości i wskaźnika spraw zwróconych zadecydowała sytuacja w Prokuraturze Rejonowej w Zielonej Górze, której sądy zwróciły w 2002 roku 39 spraw /1,6%/ . Wszystkim pozostałym jednostkom zwrócono łącznie 29 spraw, przy czym wskaźniki zwrotów wynosiły np. dla Nowej Soli - 0,1%, Żar – 0,3, czy Krosna Odrz. – 0,4%.

Dbając o zgodność wyroków sądowych z przepisami prawa oraz o niezbędną surowość orzekanych kar zwłaszcza w stosunku do sprawców przestępstw najgroźniejszych prokuratorzy wnieśli apelacje co do **919** osób, to jest wobec **8,1 %** osądzonych /w 2000 roku opracowano 474 apelacje, wobec 6,4 % osądzonych, a w roku 2001 – 699 apelacji wobec 7,1% osądzonych/. Szczególna aktywność apelacyjna charakteryzowała Prokuratury Rejonowe w Żarach /10,9%/ i Nowej Soli /9,3%/ . Relatywnie najmniej wyroków zaskarżali prokuratorzy z PR w Krośnie Odrzańskim /5,8%/ i Zielonej Górze /6,8%/ . Należy jednak podkreślić, że odsetek zaskarżanych wyroków zielonogórskiej prokuratury rejonowej w minionym roku i tak był wyższy niż średnia całej apelacji poznańskiej, która wyniosła 6,6% osadzonych.

W 2002 roku sądy II instancji rozpoznały **737** apelacji prokuratorskich, uwzględniając **390**, co stanowiło **52,9%**. Rok wcześniej rozpoznano 597 takich apelacji, uwzględniając 274, co dawało 45,9 % skuteczności.

Aktywność prokuratorów w postępowaniu sądowym nie ograniczała się do udziału w rozprawach i posiedzeniach przed sądami I instancji.

Zaznaczenia wymaga wciąż rosnące obciążenie pracą prokuratorów z Wydziału Postępowania Sądowego Prokuratury Okręgowej. Uczestniczyli oni między innymi w **109** /przed rokiem – 97/ wokandach odwoławczych obejmujących łącznie **1.460** /przed rokiem – 1106/ spraw karnych co do **1.763** /przed rokiem – 1324/ osób, w **108** /przed rokiem – 56/ wokandach Sądu Okręgowego dot. wydania wyroków łącznych, w **22** /18/ wokandach obejmujących **41** /55/ spraw z wniosków o przyznanie odszkodowania i zadośćuczynienia od Skarbu Państwa, w **295** /326/ posiedzeniach (w tym **92** /89/ penitencjarnych) podczas których rozpoznano łącznie **2.699** /3520/ spraw.

Wywiedli **3** wnioski o kasacje od wyroków Sądu Okręgowego i sporządzili **12** odpowiedzi na kasacje wniesione przez inne uprawnione podmioty. Ponadto – przeprowadzili **28** /30/ inspekcji w prokuraturach rejonowych, w toku których zbadali akta i ocenili wyroki w **562** /523/ sprawach. Skierowali do prokuratorów rejonowych **366** /250/ pism instruktażowych oraz dokonali 2 badań problemowych , których celem było głównie ujawnienie nieprawidłowości w działalności oskarżycielskiej prokuratorów z jednostek rejonowych prokuratury.

5. Działalność z zakresu prawa cywilnego i administracyjnego

Efektom tych działań było skierowanie do sądów **492** wniosków największej jak dotąd liczby środków prawnych: o wszczęcie postępowania nieprocesowego (w 2001 r. – **300**), wytoczenie **159** powództw cywilnych (w 2001 r. – **85**) oraz zgłoszenie udziału w **305** postępowaniach sądowych (w 2001 r. – **209**), w sprawach cywilnych a także skierowanie **242** wniosków do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych (w 2001 r. – **28**) celem ustalenia uzależnienia od alkoholu sprawców przestępstw.

W ramach działalności cywilistycznej przeprowadzono również 4 analizy problemowe dotyczące :

- wykorzystania ustaleń postępowań karnych p-ko rodzinie zakończonych w IV kwartale 2001 r. do działań pozakarnych,
- wykorzystanie ustaleń spraw karnych zakończonych prawomocnymi wyrokami w 2001 r. w Wydziale Śledczym i Przystępczości Zorganizowanej do działań pozakarnych,
- wykorzystania do działań pozakarnych ustaleń postępowań zakończonych w I kwartale 2002 r. oraz pozostających w biegu w Wydziale V i VI Prokuratury Okręgowej,
- wykorzystania ustaleń spraw karnych dot. handlu narkotykami zakończonych prawomocnymi wyrokami w IV kwartale 2001 r. i I kwartale 2002 r. do działań cywilistycznych.

Efektom analiz było skierowanie 29 sprzeciwów z żądaniem wznowienia postępowania administracyjnego i uchylenia decyzji o zarejestrowaniu pojazdów z przerobionymi numerami identyfikacyjnymi nadwozi do organów administracji publicznej, wytoczenie 8 powództw na podstawie art. 412 kc p-ko osobom rozprowadzającym narkotyki oraz wiele wniosków o wszczęcie postępowania

opiekuńczego i o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu przez sprawców przestępstw uzależnionych od alkoholu.

W sprawie Pc 116/02 Prokurator Rejonowy w Żarach wykorzystując ustalenia postępowania karnego p-ko Franciszkowi Krzyżanowskiemu skazanemu przez Sąd Okręgowy w Zielonej Górze za przyjęcie korzyści majątkowej w związku z pełnieniem funkcji publicznej w kwocie 195.000 zł, wytoczył powództwo na podstawie art. 412 kc.

Nakazem zapłaty z dnia 17.12.2002 r. – sygn. I Nc 246/02 Sąd Okręgowy w Koszalinie nakazał F. Krzyżanowskiemu zapłacenie na rzecz Skarbu Państwa - Urzędu Skarbowego w Koszalinie kwoty **195.000 zł**.

Wszystkie powództwa prokuratora o orzeczenie przepadku świadczenia zostały uwzględnione i ogółem zasądzono na rzecz Skarbu Państwa z tego tytułu ponad **200.000** złotych. Część sprawców na wezwanie prokuratorów, dobrowolnie spełniła świadczenie.

Pomyślnie zakończył się trwający ponad 3 lata proces **z udziałem prokuratora** z powództwa Małgorzaty Krężel przeciwko Gmina Zielona Góra o odszkodowanie z tytułu wypadku, jakiemu uległ w wyniku przygniecenia jej przez konar drzewa.

M. Krężel doznała urazu kręgosłupa, porażenie kończyn dolnych oraz układu moczowego, porusza się na wózku inwalidzkim.

W dniu 11 września 2002 roku strony zawarły przed Sądem Okręgowym w Zielonej Górze ugodę, na mocy której Gmina zobowiązała się do zapłaty tytułem odszkodowania na rzecz powódki kwoty **150.000 złotych**, a także do odpowiedzialności za skutki wypadku w przyszłości.

Zdecydowanie więcej w stosunku do roku ubiegłego podjęto środków w zakresie prawa administracyjnego, bowiem skontrolowano **561** spraw administracyjnych a wykorzystując ustalenia postępowań karnych skierowano

354 (w 2001 r. – **165**) wnioski o wszczęcie postępowania administracyjnego, głównie na podstawie ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych.

Ponadto zaskarżono sprzeciwami **87** decyzji administracyjnych, żądając wznowienia postępowania, bądź stwierdzenia nieważności wadliwych decyzji administracyjnych w celu wyeliminowania ich obrotu prawnego.

W interesie osób pokrzywdzonych przestępstwami prokuratorzy wnieśli prawie dwukrotnie więcej powództw adhezyjnych – **1.570** (w 2001 r. – **853**). Aktywnością w tym zakresie tradycyjnie wyróżnili się prokuratorzy z Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze, którzy sporządzili 388 takich powództw..

6. Działalność profilaktyczna

Podobnie jak w kilku poprzednich latach czynności profilaktyczne prokuratorów podejmowane były w niezbędnym zakresie i rozmiar tej działalności był raczej niewielki.

W minionym roku prokuratorzy opracowali jednakże **24** wystąpienia /w 2001 r. – 13/ wskazując ich adresatom ujawnione w postępowaniach karnych okoliczności sprzyjające popełnieniu przestępstw i formułując stosowne wnioski w przedmiocie usunięcia zagrożeń. W sześciu sprawach zawiadomiono organy nadrzędne o uchybieniach stwierdzonych w działalności instytucji państwowych lub samorządowych.

Skierowano **242** wnioski do komisji ds. leczenia alkoholików. Przed rokiem było ich jednak tylko 28.

Niewątpliwy walor profilaktycznego oddziaływania na rzecz ochrony rodziny miało **189** skierowanych do sądów rodzinnych w trybie art. 23 kpk zawiadomień o potrzebie stosowania środków przewidzianych w przepisach o postępowaniu w sprawach nieletnich lub w kodeksie rodzinnym

i opiekuńczym, gdy ujawniono okoliczności świadczące o demoralizacji nieletniego albo o gorszącym wpływie na niego. W 2001 r. opracowano 160 takich zawiadomień.

Prokuratorzy wykonali nadto 483 innych czynności profilaktycznych, do których zaliczyć należy zwłaszcza spotkania z młodzieżą lub przedstawicielami innych środowisk oraz przekazane organom samorządu terytorialnego informacje na temat zagrożenia przestępczością i innymi naruszeniami prawa.

Istotny wydzźwięk profilaktyczny miały bardzo liczne informacje skierowane do społeczeństwa za pośrednictwem środków masowego przekazu, który to temat zasługuje na odrębne potraktowanie.

7. Inne formy działalności

1. Współdziałanie ze środkami masowego przekazu

W roku 2002 podobnie jak w latach poprzednich rzecznik prasowy Prokuratury Okręgowej utrzymywał kontakty z mediami lokalnymi mającymi swoje siedziby lub oddziały w Zielonej Górze. Dotyczy to w szczególności Gazety Lubuskiej, Gazety Wyborczej, Radia Zachód. Radia Zielona Góra, Telewizji publicznej, a także rozgłośni radiowych Plus, Index, Zet, RMF FM, Telewizji Polsat, TVN i Zielonogórskiej Telewizji Przewodowej.

Kontakty polegały najczęściej na przekazywaniu informacji poszczególnym dziennikarzom, organizowanie konferencji prasowych, wywiadów, udziału w programach i audycjach.

Wypracowane w poprzednich latach metody i sposoby kontaktowania się z mediami muszą być unowocześniane i rozszerzane. W roku 2002 uruchomiono adres e-mailowy rzecznika oraz rozpoczęto formowanie strony internetowej Prokuratury Okręgowej. Działalność ta będzie kontynuowana w roku 2003 w taki

sposób, by podstawowe informacje rzecznika i kierownictwa prokuratury znajdowały się na stronie internetowej.

W roku 2002 rzecznik przekazał przedstawicielom mediów łącznie **661** informacji w zdecydowanej większości (ok.95%) dotyczących spraw karnych zawisłych w prokuraturach Okręgu.

Zorganizowano 7 konferencji prasowych w tym tradycyjnie konferencję po naradzie rocznej poświęconą omówieniu wyników pracy prokuratur w roku 2001 i konferencję o identycznej tematyce po pierwszym półroczu 2002 roku. Pozostałe poświęcone były różnym sprawom mającym szeroki medialny oddźwięk oraz kontaktom z prokuratorami niemieckimi.

Rzecznik uczestniczył w **7** programach i audycjach radiowych oraz w **8** audycjach i programach telewizyjnych z reguły poświęconych omówieniu spraw prowadzonych przez prokuratury.

Działalność rzecznika w istotnym stopniu wspierana była przez aktywność prokuratur rejonowych. Tradycyjnie już wyróżniał się na tym odcinku niezwykle pozytywnie Prokurator Rejonowy w Nowej Soli, dokumentując **290** różnych form aktywności medialnej. We wszystkich prokuraturach zarejestrowano aż 534 kontakty prasowe. Łącznie wszystkie jednostki organizacyjne prokuratury okręgu zielonogórskiego odnotowały w minionym roku **1.218** kontaktów. W latach poprzednich było to odpowiednio: 873, 685 i 493.

Utrzymywanie kontaktów z mediami staje się w coraz większym stopniu skomplikowane z uwagi na ilość udzielanych informacji jak też charakter zapytań ze strony mediów w związku z tak zwanym dziennikarstwem śledczym. Wymaga to w coraz większej ilości przypadków dogłębnego zaznajomienia się z aktami postępowań jak też z aktualnym orzecznictwem i piśmiennictwem. Coraz częściej zadawane są pytania dotyczące specyficznych stanów prawnych i faktycznych.

W roku 2003 należy kontynuować wypracowane w przeszłości formy współdziałania z mediami oraz rozwijać nowoczesne formy kontaktów. Służyć

temu będzie zarówno korzystanie ze strony i poczty internetowej, ich wzbogacanie i rozwijanie, jak też umiejętne przekazywanie treści na których najbardziej prokuraturze zależy. Taka nowa w konsekwencji forma działania może doprowadzić do odciążenia rzecznika od bardzo częstych rozmów telefonicznych z przedstawicielami mediów.

2. Współdziałanie z innymi organami i instytucjami

Prokurator Okręgowy bądź wyznaczony przez niego prokurator uczestniczył w :

- 1 posiedzeniu Wojewódzkiego Komitetu Obrony,
- 6 sesjach Sejmiku Samorządowego,
- 1 posiedzeniu Komisji Obronności i Bezpieczeństwa Publicznego
- 1 spotkaniu zespołu doradczego Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. ds. ustalania składników majątkowych i wymiany informacji w tym zakresie
- 1 spotkaniu z Wojewodą Lubuskim A. Korskim
- Konferencji na temat „System argentyński w Polsce i Unii Europejskiej”
- Konferencji z Marszałkiem Województwa Lubuskiego Andrzejem Bocheńskim na temat „Samorząd terytorialny Województwa Lubuskiego w latach 1999 – 2002 – praktyka orzecznicza w zakresie wydawanych decyzji administracyjnych oraz sprawowanego nadzoru”.
- 1 spotkaniu z producentami ryb słodkowodnych województwa lubuskiego na temat „Zwalczanie kłusownictwa na stawach i jeziorach województwa lubuskiego”, „Możliwość pozyskania środków z funduszy SAPARD”, „Aktualne problemy lubuskiego rybactwa śródlądowego”.
- Ponadto odbyła się 1 narada z organami kontroli.

Wielokrotnie spotykano się z przedstawicielami kierownictwa Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim.

3. Obrót prawny z zagranicą

Łącznie Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze w roku 2002 zarejestrowała **368** spraw z zakresu zagranicznego obrotu prawnego.

W **128** sprawach skierowano do prokuratur i innych właściwych organów państw obcych, jak również do polskich placówek dyplomatycznych i konsularnych za granicą wnioski o udzielenie pomocy prawnej.

Zakres tych wniosków obejmował najczęściej prośby o przesłuchanie osób zamieszkujących za granicą w charakterze świadków, nadesłanie dokumentów z akt prowadzonych przez zagraniczne organy ścigania postępowań karnych oraz innych znajdujących się za granicą dokumentów o istotnym znaczeniu procesowym, przekazanie zabezpieczonych w toku postępowań dowodów rzeczowych, które okazały się zbędne za granicą, celem zwrócenia ich osobom uprawnionym, bądź udostępnienie stanowiących dowody rzeczowe przedmiotów zagranicznym organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości, jak również udzielenie informacji o prawie obowiązującym w konkretnym państwie.

Zrealizowano **35** wniosków o dokonanie istotnych czynności procesowych w sprawach karnych prowadzonych przez prokuratury państw obcych.

W **78** sprawach wystosowano za granicę wnioski o doręczenie pism procesowych opracowanych w prokuraturach rejonowych, z czego w 42 do Niemiec.

Z zagranicy otrzymano **65** wniosków o doręczenie dokumentów procesowych obywatelom polskim, 61 z nich od strony niemieckiej.

W **4** sprawach przekazano za granicę wnioski o przejęcie ścigania karnego cudzoziemców, którym zarzucono popełnienie przestępstw na terenie Polski,

a ich ściganie przez prokuraturę polską nie było możliwe z powodu nieobecności podejrzanych w kraju.

Z zagranicy przejęto **15** postępowań karnych przeciwko obywatelom polskim.

Przeprowadzono skutecznie **3** postępowania o ekstradycję. Dwa z nich dotyczyły wniosków państw obcych – Armenii i Białorusi - o wydanie ich obywateli, trzeci to wniosek skierowany do organów ścigania Niemiec o zastosowanie tymczasowego aresztowania i wydanie ukrywającego się w tym państwie obywatela polskiego, podejrzanego w postępowaniu przygotowawczym Prokuratora Rejonowego w Świebodzinie o popełnienie szeregu poważnych przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko mieniu.

W roku ubiegłym prokuratorzy okręgu zielonogórskiego wzięli udział w **13** - tu konferencjach i spotkaniach z udziałem przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości innych państw.

Większość z nich dotyczyła współpracy z prokuratorami niemieckimi w zakresie zwalczania różnych form przestępczości zarówno przygranicznej, jak i ponadgranicznej .

Kontynuowano tradycyjnie dobre kontakty robocze z prokuraturami w Görlitz i Cottbus.

4. Załatwianie skarg i przyjmowanie interesantów

W 2002 roku do prokuratur okręgu zielonogórskiego wpłynęły ogółem 84 skargi. W porównaniu z analogicznym okresem 2001 roku nastąpił 13,5 % wzrost ilości wniesionych skarg.

Z 2002 roku pozostała do załatwienia 1 skarga.

Spośród 84 skarg:

- na prokuraturę wniesiono 35 skarg co stanowi 41,6 % skarg
- na inne podmioty wniesiono 49 skarg, w tym na Policję 30 skarg, co stanowi 35,7 % wniesionych skarg.

Wszystkie skargi wniesiono pisemnie.

Skargi na inne poza prokuraturą i policją organy dotyczyły m.in.:

- organów i samorządów - 6 skarg
- służby zdrowia - 5 skarg
- wymiaru sprawiedliwości - 2 skargi

Tematyka skarg na działalność prokuratury przedstawiała się następująco :

- przewlekłość lub biurokratyczne załatwianie sprawy - 1 skarga
- bezczynność lub brak odpowiedzi na pisma - 6 skarg
- niewłaściwe zachowanie się na służbie - 5 skarg
- inna działalność prokuratury - 23 skargi np.
odmowa wydania pokrzywdzonemu odpisów dokumentów procesowych,
oddalenie wniosków dowodowych złożonych przez podejrzanego, nie
zaznajomienie podejrzanego z zebrany materiałem dowodowym,
stronniczość prokuratora i inne.

Spośród 34 rozpatrzonych skarg na działalność prokuratury – 7 uznano za zasadne.

W prokuraturach okręgu zielonogórskiego w 2002 roku w ramach skarg i wniosków przyjęto 1007 osób.

Kierownictwo poszczególnych jednostek terenowych i prokuratury okręgowej przyjęło 139 osób.

Podobnie jak w okresach poprzednich tematyka przyjęć interesantów dotyczyła ich spraw osobistych wiążących się z toczącymi się w prokuraturze postępowaniami, a także z zakresu prawa pracy, prawa cywilnego i lokalowego.

W 2002 roku w prokuraturach okręgu zielonogórskiego załatwiono 84 skargi, pozostała do załatwienia 1 skarga.

We własnym zakresie rozpatrzono 51 skarg, w tym:

- na prokuraturę - 34 skargi,
- na policję - 15 skarg,
- na inne organy - 2 skargi.

Pozostałe skargi w ilości 33 przekazano adresatom.

W zasadzie przekazanie skargi innym podmiotom następowało przed upływem 7 dni, przekroczenie tego terminu stwierdzono jedynie w 3 sprawach.

W terminie ustawowym załatwiono 58 spośród 84 skarg, co stanowiło 69 % załatwionych skarg. W porównaniu z 2001 rokiem nastąpiło nieznaczne pogorszenie wyników w tym zakresie (poprzednio w terminie załatwiono 77,3 % spraw).

Postępowania skargowe prowadzone były przez prokuratorów o dużym doświadczeniu zawodowym i z należyłą wnikliwością.

8. Wybrane zagadnienia organizacyjne i kadrowe.

Rok 2002 w zakresie organizacyjnym i kadrowym był rokiem utrwalania nowych struktur organizacyjnych prokuratur rejonowych w Nowej Soli i Świebodzinie, które w roku 2001 objęły swoją właściwością nowe gminy

po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 lipca 2001 roku.

W 2002 roku w okręgu dysponowaliśmy 118 etatami orzeczniczymi.

Tabela przedstawiona poniżej obrazuje faktyczną obsadę etatową okręgu w ostatnich 10 latach :

rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
prokuratorzy i asesorzy	62	63	66	78	97	96	105	106	106	107
Aplikanci etatowi	9	23	38	35	22	14	4	6	6	2
Aplikanci pozaetatowi	0	0	0	0	1	5	15	17	24	31

Rosnący systematycznie od 1996 roku wpływ spraw został w 2002 roku zahamowany, co przy przyroście obsady spowodowało niewielki spadek obciążenia prokuratorów.

W 2002 roku ze służby w okręgu odszedł 1 prokurator, który zrezygnował ze służby.

W roku 2002 przyjęto na etaty 2 aplikantów i 2 asesorów, pozostałych 5 po zdaniu egzaminu (1 pozaetatowy) nie otrzymało nominacji asesorskich.

Na 31 grudnia 2002 roku w okręgu pracowało 99 prokuratorów, 7 asesorów i 2 aplikantów, 10 etatów nie było obsadzonych.

Aplikację pozaetatową odbywało 31 aplikantów.

W okręgu funkcjonuje 7 jednostek organizacyjnych prokuratury z następującą ilością przyznanych etatów :

1) orzecnicze

- Prokuratura Okręgowa – 30,

- Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze - 26,
- Prokuratura Rejonowa w Żarach – 16,
- Prokuratura Rejonowa w Nowej Soli – 15,
- Prokuratura Rejonowa w Świebodzinie – 12,
- Prokuratura Rejonowa w Żaganiu – 9,
- Prokuratura Rejonowa w Krośnie Odrzańskim – 10.

2) urzędnicze i inne

Urzednicy i inni pracownicy

	przyznane urzednicy - inni		obsada urzednicy - inni	
Prokuratura Okręgowa	25 ¼	- 6 ½	25 ½	- 6
Prok. Rej. Krosno Odrzańskie	6	- 1 ½	6	- 1
Prok. Rej. Nowa Sól	7	- 2 ½	7	- 2 ¾
Prok. Rej. Świebodzin	6	- 2 ½	6	- 2 ½
Prok. Rej. Zielona Góra	14	- 5	14	- 5
Prok. Rej. Żagań	7	- 3	7	- 3
Prok. Rej. Żary	10	- 2 ½	10	- 2 ½
RAZEM	75 ¼	- 23 ½	75 ½	- 22 ¾

Samorzędy Wschowy i Sulechowa, przy poparciu władz powiatowych w dalszym ciągu, zabiegają o utworzenie w tych miejscowościach Prokuratur Rejonowych. Prokuratura Okręgowa popiera te starania, tym bardziej, że samorzędy deklarują przekazanie w pełni wyposażonych siedzib dla tych

jednostek. Zakładając, że Prokuratura Rejonowa we Wschowie obejmie gminy Wschowa, Szlichtyngowa i Sława Śląska a Prokuratura Rejonowa w Sulechowie gminy Sulechów, Babimost, Bojadła, Kargowa i Trzebiechów, obie jednostki spełniałyby wszystkie kryteria dla funkcjonowania samodzielnych jednostek organizacyjnych prokuratury. Dane uzyskane z Ministerstwa Sprawiedliwości pozwalają na przyjęcie, że jednostki te mogą być powołane w 2003 roku lub od 1 stycznia 2004 roku.

Powstanie prokuratury w Sulechowie umożliwiłoby też poprawę warunków pracy w Prokuraturze Rejonowej w Świebodzinie.

Właśnie w Świebodzinie prokuratura działa w najgorszych warunkach lokalowych i organizacyjnych, po oddaniu w 2002 nowej siedziby prokuratury w Krośnie Odrzańskim problemy tej jednostki zostały rozwiązane. W przypadku Świebodzina takiej perspektywy w dalszym ciągu brak. Mimo, że w roku 2002 wskazana została nowa siedziba dla tej jednostki. Wyremontowanie tej siedziby i decyzja o wynajęciu należy do Ministerstwa. Jeżeli nie zostanie utworzona prokuratura lub choćby ośrodek zamiejscowy w Sulechowie sytuacja tej jednostki pozostanie nadal zła.

W roku 2002 skutecznie rozwiązano problem łączności we wszystkich jednostkach organizacyjnych w taki sposób, że zdecydowanie poprawiła się jakość połączeń, ich dostępność (każdy pracownik ma dostęp do łączności), a także obniżono koszty i to znacznie.

Było to możliwe dzięki udoskonaleniu systemu CENTREX Telekomunikacji Polskiej S.A.. System umożliwia uzyskiwanie bezpłatnej łączności między jednostkami prokuratury. W roku 2002 we wszystkich jednostkach uruchomiono bezpłatną łączność z policją. Nie udało się natomiast uruchomić bezpłatnych połączeń z sądami.

W łączności bezprzewodowej wspólnie z operatorem sieci doskonalono system i połączeń taryf IDEA MERITUM co pozwoliło na znaczne oszczędności w tej formie łączności.

Wynegocjowane warunki i taryfy zarówno w łączności stacjonarnej jak i komórkowej doprowadziły do istotnych oszczędności w wydatkach na łączność.

Mimo braku środków budżetowych zanotowaliśmy znaczny postęp w informatyzacji prokuratur okręgu. Dzięki pomocy Ministerstwa wykonano sieć komputerową w dalszych jednostkach. Obecnie funkcjonują one w Prokuraturze Okręgowej, Prokuraturze Rejonowej w Nowej Soli i Krośnie Odrzańskim. W 2003 roku powstaną sieci w Prokuraturze Rejonowej w Żarach i Zielonej Górze. Z funduszy pomocowych Unii Europejskiej oraz Ministerstwa pozyskaliśmy 16 stacji komputerowych i 4 drukarki. Ze środków pozabudżetowych pozyskano 4 stacje i 4 drukarki. W konsekwencji w Prokuraturze Okręgowej uruchomiono sieć którą objęci są wszyscy pracownicy.

W każdej prokuraturze rejonowej zainstalowany jest co najmniej 1 komputer z licencją LEX i pocztą elektroniczną.

W roku 2003 komputeryzowane w większym zakresie będą prokuratury rejonowe, szczególnie największe czyli Nowa Sól, Zielona Góra i Żary.

Realizacja tych planów pozwoli na , poza Świebodzinem, zakończenie procesu znacznej poprawy warunków lokalowych i organizacyjnych jednostek w całym okręgu .

Tradycyjnie dobrze pracuje Ośrodek Szkolenia Prokuratury Okręgowej. Wszyscy aplikanci zdali egzamin prokuratorski i mianowani zostali asesoramii. Pomyślnie przebiega szkolenie pozostałych grup aplikanckich w tym 11 osobowej grupa pierwszego rocznika, która rozpoczęła szkolenie w roku 2002 po konkursie i uzyskaniu zgody na aplikację pozaetatową. W drugim roku szkolenia pozostaje 13 aplikantów a 6 aplikantów przystąpi do egzaminu w roku 2003.

9. Plan działania prokuratury na 2003 rok.

1. Utrzymanie wysokiej sprawności postępowania przygotowawczego, w tym zwłaszcza małego wskaźnika spraw pozostających w biegu w stosunku do wielkości spraw wpływających oraz spraw prowadzonych dłużej niż 3 i 6 miesięcy.
2. Podnoszenie jakości postępowania przygotowawczego, w tym poziomu decyzji i czynności procesowych poprzez optymalizowanie czasu ich przeprowadzania oraz wszczynanie i prowadzenie śledztw osobistych we wszystkich sprawach, w których jest to uzasadnione ich charakterem, wagą i stopniem skomplikowania.
3. Konsekwentna realizacja ukształtowanej w roku 2000 praktyki aresztowej, zwłaszcza poprzez stosowanie tego środka zapobiegawczego wobec sprawców najgroźniejszych przestępstw kryminalnych i gospodarczych, przede wszystkim przeciwko życiu, zdrowiu i wolności człowieka, przestępstw z użyciem przemocy i przestępstw zorganizowanych oraz handel narkotykami.
4. Kontynuowanie działań mających na celu możliwie pełną realizację praw i prawnie uzasadnionych interesów pokrzywdzonych; w szczególności dalsze zwiększanie ilości postanowień o zabezpieczeniu mienia na poczet roszczeń odszkodowawczych i stałe podnoszenie wartości mienia zabezpieczanego, a w razie braku warunków do zajęcia mienia wykorzystywanie innych instytucji prawnych do tego celu /powództwa adhezyjne, poręczenia majątkowe/
5. Aktywne oddziaływanie na orzecznictwo sądowe poprzez staranne przygotowywanie wniosków oskarżycielskich, dbałość o ich poprawność formalno-prawną i adekwatność kary do stopnia społecznej szkodliwości czynu, a na orzeczenia zawierające błędy prawne i orzekające kary rażąco

łagodne reagowanie wywodzeniem odpowiednio uargumentowanych apelacji.

6. Czuwanie nad prawidłowym stosowaniem prawa w postępowaniu sądowym i sprawnością tego postępowania w sprawach o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, a w tym stosowne reagowanie – gdy wymaga tego interes postępowania – na nadmierne opóźnienia w wyznaczaniu rozpraw, niezasadne zawieszanie postępowań oraz możliwość dopuszczenia do przedawnienia karalności.
7. Badanie przyczyn uzyskiwania przez poszczególne jednostki organizacyjne zróżnicowanych statystycznych wyników pracy na poszczególnych odcinkach i podejmowanie środków mających na celu eliminowanie ewentualnych nieprawidłowości.
8. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych prokuratorów i pozostałych pracowników poprzez udział w szkoleniach specjalistycznych i upowszechnianie zdobytej tam wiedzy i umiejętności praktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb w zakresie informatyzacji.
9. Rozbudowywanie bazy informatycznej prokuratury, w tym pozyskiwanie kolejnych komputerów, programów i rozbudowę sieci w oparciu o środki budżetowe i pozabudżetowe, a w szczególności wdrożenie w pełnym zakresie warunków organizacyjnych i technicznych współdziałania z Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych.
10. Rozwój bazy lokalowej przez oddanie nowej siedziby Prokuratury Rejonowej w Świebodzinie, a także systematyczne usprawnianie działalności poprzez zakup sprzętu technicznego poprawiającego jakość pracy.
11. Oszczędne gospodarowanie środkami budżetowymi na działalność bieżącą, w tym realizację zadań postępowania przygotowawczego wg osobnych zaleceń.

12. Utrzymywanie współpracy z organami kontroli, administracji rządowej i samorządowej, sądami i policją i pozostałymi organami postępowania karnego, wymiana informacji interesujących prokuraturę i funkcjonariuszy tych instytucji, inne oddziaływania mające na celu podnoszenie efektywności podejmowanych przedsięwzięć.
13. Współdziałanie z prasą i pozostałymi mediami w celu kształtowania postaw legalistycznych w szerokich grupach społecznych i właściwego obrazu o pracy prokuratury.